

LUBEZEN DO BOŽJE BESEDE

Vodilo/Konstitucije

Življenje po svetem evangeliju nujno pomeni nenehen stik z Božjo besedo. Ta osrednji element krščanske duhovnosti je tudi sestavni del svetne frančiškove duhovnosti, kot opominjajo tudi naslednja besedila:

Sestra in brat OFS si prizadevata, da bi posnemala Kristusa in živela po njegovih naukih, zato morata osebno in vztrajno preučevati evangelij in Sveto pismo.

Bratstvo in njegovi odgovorni naj vzbujejo ljubezen do evangeljske besede in pomagajo bratom in sestram, da spoznavajo Sveto pismo in ga razumejo tako, kakor ga s pomočjo Svetega Duha oznanjuje Cerkev.¹ (Generalne konstitucije čl. 9,2; glej Vodilo čl. 4).

Tisti, ki so poklicani, da opravljajo katehetsko službo ali predsedujejo cerkvenim skupnostim ali opravljajo druge službe, in posvečeni služabniki, naj si pridobijo ljubezen sv. Frančiška do Božje besede, njegovo vero v tiste, ki jo oznanjajo, in veliko gorečnost, s katero je sprejel papeževovo dovoljenje za oznanjevanje pokore. (Generalne konstitucije, čl. 17,3)

Sveto pismo

Mt 10,5-15; ali: Lk 8,4-15; ali: Apd 13,44-49; ali: Heb 4,12-13.

Razlaga

Mnoge upodobitve prikazujejo sv. Frančiška z evangeljsko knjigo v roki. Sporočajo nam, da se je potrebno za pravilno poznavanje Frančiška in njegove duhovnosti poglobiti v njegov odnos do Božje Besede in še posebej do Jezusovega evangelija.

1. V času svojega mladostnega iskanja je Frančišek stopil v cerkev. Tam ga prevzame beseda evangelija v kateri Jezus pravi: »Pojdite /.../. Ne oskrbujte se ne z zlatim, ne s srebrnim ne z bakrenim denarjem v pasovih, ne s popotno torbo, dvema suknjama, čevlji in palico ...«. Te besede je razumel, da naj najprej ZAUPA v Gospoda.

Ko je to slišal, je bil dobesedno ganjen od neke luči in od tu izvirajo besede: »Gospod mi je razodel«. Frančišek je te besede razumel kot zapoved. Ko je stopil iz cerkve je rekel: »To hočem, to iščem, to želim storiti.«

Tako je Frančišek odkril SVOJ POKLIC – poklic zaupanja. S tem se je končalo njegovo iskanje, njegova tema. Toda znašel se je pred novim poslanstvom, pred novo potjo, ki jo bo treba prehoditi. Kje iskati nadaljnja navodila?

¹ Prim. BR 10.

Pozneje v svoji Oporoki piše: »Ko mi je Gospod naložil skrb za brate, mi ni nihče pokazal, kaj moram storiti.« V tem stavku je skrita drama, dolga bolečina: iskanje poti in poklica v temi; čutil se je poklicanega, a ni vedel kam, poti ni poznal. Vse to je bila dolga in velika bolečina. A našel je odgovor. To nam zaupa v enem samem stavku: »Ko mi je Gospod naložil skrb za brate, mi ni nihče pokazal, kaj moram storiti. Toda sam Najvišji mi je razodel, da moram živeti **po vzoru sv. evangelija**.« To se mu zdi tako pomembno, da te besede zapiše na začetek prvega poglavja Vodila. Od takrat naprej se vedno zateka k odpiranju svetopisemskega besedila.

2. Frančišek se je imel za preprosteža. Je svetnik brez učene teologije, nima vrhunskih izrazov. Njegova teologija je nežen dialog, plamen, ki prihaja iz njegovega srca. Bog je zanj resničnost. Njegov razum, brez madeža, je pronical v globine skrivnosti in to, kar je ostalo nedostopno znanosti učenjakov je postalo odprto za zaljubljenca. Bral je sveto pismo in to, kar se je samo enkrat dotaknilo njegove duše, je neizbrisno vtisnil v srce. To je Frančiška navdihovalo za premišljevanje, za molitev, za globlji odnos z Bogom, za ljubezen, za oblikovanje čistega srca. Brez ljubezni in srca ne moremo ničesar razumeti.

Sam Frančišek se bori proti temu, da bi samo razlagali Božjo besedo. Preko molitve hoče priti do razodete resnice in resnice, ki je namenjena samo njemu. Zato naj tudi tisti, ki pridejo do kakšne resnice, tega ne pripisujejo svoji modrosti, temveč Najvišjemu kateremu pripada vse dobro. V teh besedah se skriva ključ za razumevanje temeljnih načel, tega kar je že sveti Hieronim dejal in je II. vat. koncil potrdil: »Božja pisma moramo brati in razlagati s pomočjo istega Svetega Duha po katerem so bile tudi napisane«. To kar je največ vredno za sv. Frančiška, je imeti Gospodovega Duha in njegovo sveto delovanje.

To ne pomeni, da je Frančišek bil proti študiju in proučevanju Svetega pisma. Spoštoval je teologe in glasnike evangelija – veselega oznanila, tudi sv. Antona, ki pa ga je obenem tudi svaril: »Ljubo mi je, da brate poučuješ sveto teologijo, če le pri tem poslu ne ugašaš duha molitve in pobožnosti, kakor je zapisano v Vodilu«.

Da je Frančišek imel rad branje sv. pisma in učenjake – teologe pripoveduje v nekem manj znanem odlomku tudi sv. Bonaventura ko pravi, da je nekega dne Frančišek, ki je imel v rokah Novo zavezo in bratje niso mogli imeti vsak svoje v celoti, je začel trgati iz nje liste in jih deliti med brate, da bi brali in se pri tem med seboj ne motili. Zraven tega je imel veliko spoštovanje do klerikov, ki jih je sprejemal v red in tudi svojim bratom je zapovedal naj zelo spoštujejo učenjake Svetega pisma kajti od njih sprejemajo besede življenja. Študij pa ne sme izvirati iz radovednosti temveč naj ga vzpodbuja Duh. Frančišek si je želel, da bi bili bratje boljši zaradi ljubezni, kakor pa zaradi spoznavanja Svetega pisma iz radovednosti.

Blagor tistemu redovniku, ki nikjer ne najde večjega zadovoljstva in veselja, kakor le v najsvetejših Gospodovih pogovorih in delih ter z njimi vodi ljudi k ljubezni do Boga v radosti in veselju.

3. Ker je Frančišek z branjem, premišljevanjem, molitvijo ter svetopisemskim besedilom spoznaval Boga bolj kakor preko teologije – ki je govor o Bogu –, se je od Boga naučil nebeške modrosti. **V premišljevanju Kristusa ubogega in križanega je Frančišek videl povzetek in celotno razumevanje Svetega pisma.** Ta izkušnja ga je spodbudila, da je napisal močne in pomembne besede: »Črka mori, Duh pa oživlja. Črka je ubila tiste, ki bi radi samo poznali besede, da bi jih ljudje imeli za modrejše od drugih ter bi si tako mogli pridobiti veliko bogastvo, ki bi ga dajali sorodnikom in prijateljem. Tudi tiste redovnike je ubila črka, ki nočejo slediti duhu Svetega pisma, marveč želijo poznati samo besede in jih razlagati drugim.«

»Nasprotno pa oživlja duh Svetega pisma tiste, ki vse tisto, kar spoznajo in želijo spoznati, ne pridevajo sebi, marveč vse to z besedo in zgledom pripisujejo Bogu, najvišjemu Gospodu, kateremu pripada vse, kar je dobrega.« To ne pomeni nasprotovanja študiju, marveč naj imajo vsi, ki se poglobljajo v svetopisemska besedila »Gospodovega duha«.

4. Frančišek ima enako **spoštovanje do sv. pisma, kot do Gospodovega telesa in krvi.** Z močjo Kristusovih besed se izvršuje oltarni zakrament.

V pismu celotnemu redu je zapisal: »Zaradi tega opominjam vse svoje brate in jih spodbujam v Kristusu, naj – kakor le morejo – častijo napisane božje besede, kjerkoli jih najdejo. In kolikor se njih tiče, naj jih, če te niso dobro spravljene ali so nespoštljivo razmetane na kakem kraju, zberejo skupaj in s častjo spravijo, saj počastijo v teh besedah Gospoda samega, ki je te besede govoril. Mnogo reči se namreč 'posvečuje z Božjo besedo' in z močjo Kristusovih besed se izvršuje oltarni zakrament.«

To vzporejanje med evharistijo in Božjo besedo najdemo tudi v Oporoki: »Napisana sveta imena in njegove besede, ki bi jih našel kjerkoli na neprimernih krajih, hočem zbirati in prosim, naj se zbirajo ter ohranjajo na častnem kraju«.

5. Originalnost. V Frančiškovem odnosu do Božje Besede lahko zasledimo originalnost, globino in aktualnost. Osredotočiti se želimo na način kako Frančišek **sprejema (za svoje)**, živi in pričuje živo moč Božje besede, ki jo Bog nenehno naslavlja na človeštvo.

Kadar Frančišek govori o »Presvete besede Gospoda« misli na svetopisemske ali liturgične besede, ki so zapisane v liturgičnih knjigah ali besede, ki jih duhovniki posredujejo preko svojih pridig. Frančišek dodaja tem besedam **zakramentalni** pomen. V njih in po njih je telesno navzoč Najvišji. Takole piše v pismu klerikom: »Telesno namreč na tem svetu ničesar nimamo in ne vidimo od samega Najvišjega, razen telesa in krvi, imen in **besed**, po katerih smo ustvarjeni in odkupljeni iz smrti v življenje!« (1 Jn 3,44). Kot vidimo na enako raven postavlja evharistični zakrament in Božje besede, in po obeh »kanalih« lahko »telesno« vidimo in srečamo Božjega Sina na tem svetu. Podobno misel zasledimo v drugem pismu vernikom: »Trdno se vsi zavedajmo, da se nihče ne more zveličati, razen po svetih besedah in po krvi našega Gospoda Jezusa Kristusa. To kleriki izrekajo, oznanjajo in delijo. Samo oni morajo opravljati to službo in ne drugi«.

Gospodove besede je torej potrebno sprejeti na tak način, da lahko prinašajo sad odrešenja. Zato so pomembni pogoji poslušanja. Potrebno jih je poslušati pazljivo in možno je tudi grešiti, če jih preziramo in ne poslušamo z določeno pobožnostjo ali ne dajemo časti besedilom zapisanim na materialni način (pergament, papir ...). Svojim bratom piše: »Zaradi tega opominjam vse svoje brate in jih spodbujam v Kristusu, naj - kakor le morejo - častijo napisane božje besede, kjerkoli jih najdejo. In kolikor se njih tiče, naj jih, če te niso dobro spravljene ali so nespoštljivo razmetane na kakem kraju, zberejo skupaj in s častjo spravijo, saj počastijo v teh besedah Gospoda samega, ki je te besede govoril«.

Gospodove besede so duh in življenje po dejanskem posvečujočem delovanju Sv. Duha. So resničnost, ki iz koščkov kruha in vina v evharistiji naredijo Gospodovo Telo in Kri. V pismu klerikom piše: »Vemo, da ne more biti telesa, če ga prej ne posveti beseda«. Frančišek zato vidi takšno povezavo med Božjo besedo in evharistijo. Ena se podaljša v drugo.

Dodatna osvetlitev

Za dodatno osvetlitev lahko prebereš še: Legenda treh tovarišev (7 poglavje, 29).

Za brate in sestre OFS

Ignacio Larrañaga nam za branje Božje besede daje nekaj spodbud, ki jih lahko povzamemo takole:

- Božjo besedo beri počasi,
- radostno jo okušaj,
- z vsem srcem o njej razmišljaj,
- marljivo jo uporabi v življenju.

Naj bo božja beseda zate:

- **luč**, ki razsvetljuje tvojo pot,
- **kruh**, ki hrani tvojo dušo,
- **ogenj**, ki prižiga gorečnost,
- **pot**, ki te pelje v odrešenje,
- **utrip**, ki spodbuja tvojega duha,
- **življenje**, ki se nikoli ne konča.

Vprašanja za pogovor v skupini ali za osebni premislek doma

Kako prebiram, poslušam evangelije, Božjo besedo? Najdem v evangeliju vedno kaj novega ali pa se mi zdi, da imajo besede vedno enak pomen in mi je morda včasih že dolgočasno poslušanje vedno istih besed, zgodb in podobnih pridig? Ali ima kateri evangeljski odlomek stalno mesto v mojem življenju? Ali iščem nove, originalne pomene ter kaj konkretnega, kar bi začel takoj spolnjevati, živeti? Kako živim »trdo« zahtevo božje besede? Sem ji pokoren, da bi lahko doživel izkušnjo svobode in harmonije z Jezusom Kristusom?

Smo sposobni odgovoriti na ta vprašanja tako kot sv. Frančišek, ali ga samo občudujemo?

Molitev pred branjem Svetega pisma

*Slavimo te in se ti zahvaljujemo
veličastni Gospod Jezus Kristus,
ker si navzoč med nami in v nas.
V nas slaviš Očeta
z glasom duha,
ki si nam ga dal.
Gospod, naj se ta glas Duha
povzdigne v nas,
ko bomo prisluhnili besedam Svetega pisma,
kot je primerno in se spodobi,
ustrezno vsebini besedila in
skladno s tem, kar se nam razodeva.
Pripravi nas, da bomo mogli spoznati,
kako lahko odgovorimo
na nauk in zgled, ki bo postavljen pred nas.
Saj si ti Bog, ki živi in kraljuje vekomaj. Amen.*

Carlo Maria Martini

ali:

Molitev pred branjem Božje besede (po Janezu XXIII.)

Gospod, podeli mi, da bom lačen in žejen božje besede, ki je življenje duš, luč uma, oživljajoči dih. Ti sam si razglasil: »Besede, ki vam jih jaz govorim, so duh in življenje.«

V svetem pismu se srečujeta in stapljata vzvišenost in svetost. Ko ga prebiram, se mi zdi, da poslušam najlepše in najprivlačnejše napeve. Središče, v katerem se vzvišenost in svetost srečujeta in prekipevata v svoji polnosti, je tvoj evangelij, o Jezus.

Vzvišenost evangelija ni hudournik, ki s svojim grmenjem napolnjuje goro, s katere se vali, temveč mirna reka, ki nikoli ne presahne, vedno čudovita v svojem veličastvu; ni grom strele, ki bi ji sledila nevihta, temveč mirna in jasna luč, ki se postopoma širi, dokler ne obsije zemlje in neba.